

VYMEZENÍ POJMU A JEHO APLIKACE NA SOUČASNÝ UMĚNOVĚDNÝ PROBLÉM

Pojem: Subkultura

USK_01 Úvod do uměnovědných studií

Monika Zuberová / 439111

SUBKULTURA

Kultura uvnitř nebo vně „oficiální kultury“ založená na vlastních tradicích a atributech. Jedná se o soubor kulturních prvků včetně hudby, módy, image a životního stylu typických pro vyhraněné skupiny společnosti. Často se vymezuje jako protiklad nebo protest, snaží se šokovat veřejnost. Vzorce jednání členů subkultury se liší od většinové kultury – masy. Míra rozdílnosti je pohyblivá, od drobných odlišností po zásadní opozici.

Většina subkultur byla prvotně formována mládeží dělnické třídy, přistěhovaleckých komunit a etnických skupin. Subkultury se začaly oficiálně vytvářet především v Anglii a USA a postupem času se modifikovaly a rozšiřovaly do celého světa. Subkultury se mohou vzájemně střetávat nebo naopak prolínat (skinhead – punk). Na počátku se jednalo pouze o několik subkultur, které byly přesně definované, přijímaly nové postoje vůči společnosti a zásadně hýbaly světem, oddanost byla celoživotní (hippies). Pokud se původní ideály subkultury nerozvíjí, tak upadá a stává se pouze povrchní módní vlnou.

Vnějšími projevy subkultury jsou: styl oblékání, hudba, pořádání happeningů a protestů. Názvy subkultur jsou většinou spojeny s hudebním stylem. Subkultury jsou střídavě přehlíženy, odsuzovány, nebo jsou po určité době její atributy (móda a hudební žánry) využívány kulturním průmyslem.

Příklady základních subkultur vytvářených od 40. let 20. století: Punk, Reggae, Hipsteři, Beatníci, Teddy, Hip hop a Graffity.

Další příklady současných subkultur: Metal, Emo, Gothic, Hooligans, Rockers, Skate, Skinheads, Rudy boys.

Zdroje:

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077.

HEBDIGE, Dick. *Subkultura a styl: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Překlad Miroslav Kotásek. Praha: Dauphin, 2012, 239 s. ISBN 978-807-2721-979.

HENCKMANN, Wolfhart. *Estetický slovník: uvedení do problematiky*. 1. vyd. Překlad Miroslav Kotásek. Praha: Svoboda, 1995, 229 s. ISBN 80-205-0478-8.

Je to jen móda nebo životní styl? Hip Hop

Poznáte je snadno, ale jak snadno je lze soudit? Řeč je o lidech, patřících k subkultuře Hip hop. Je snadné přijímat obecná tvrzení a předsudky o této skupině. Jejich společným znakem je často o několik čísel větší neformální oblečení, čepice s rovným kšiltem, klátivá chůze a sebevědomý výraz v tváři. Ale stačí to? Jak je to s příslušností k subkultuře? Daná subkultura není spojena pouze s podobným stylem oblékání, ale i poslechem stejného žánru hudby, sdružováním se do skupin se stejnými názory, způsoby vyjadřování a podobným životním stylem. Hip hop jako subkultura má samozřejmě svou historii, o které existuje množství publikací. Pokud nahlédneme alespoň do jedné z nich, zjistíme, že dnešní „hoperská“ subkultura s původní ideou již nemá tolik společného. Hip hop vznikl ve Spojených státech za zcela jiných podmínek, než jaké jsou dnes v moderní Evropě. Jak je tedy možné, že se Hip hop jako subkultura tolik rozmohl i v České republice? Podle mého názoru je to dáno módní predikcí, rozvojem informačních technologií a snadným přístupem k reprodukované hudbě. Příslušnost k „hoperské“ subkultuře vzniká v mládí, protože dospívající lidé jsou velmi snadno ovlivnitelnou skupinou, hledají sami sebe, sdružují se do skupin s podobnými názory, chtějí se odlišit a jsou přesvědčení o své pravdě.

Jak to je tedy s těmi předsudky? Každý má na „hoperskou“ subkulturu vlastní názor, je pravděpodobné, že čím starší lidé ji hodnotí, tím jsou názory radikálnější a snaha pochopit menší. Nemůžeme ale každého „hopera“ považovat za člověka, co se jen toulá po městě, dokončí maximálně střední školu, v noci sprejuje po cizím majetku a nedbá společenských konvencí. Znáám několik příznivců Hip hopu, mezi nimiž jsou chytří a ambiciózní vysokoškolští studenti, kteří se nestydí přátelit s lidmi, kteří poslouchají klasickou hudbu, mají doma společenské oblečení, a když je potřeba, tak zcela změni svůj styl. Není pravdou, že všichni sprejují (sprejování vzniklo dokonce dříve než Hip hop), mnoho z nich nesouhlasí s poškozováním majetku nevhlednými nápisy. Domnívám se, že pokud člověku zůstane příslušnost k subkultuře až do dospělosti a dokáže se s ní profesionálně vypořádat, pak není důvod na něj pohlížet jako na někoho, kdo stále ještě nedospěl, ale jako na člověka, který má jasno ve svém životě, rád se odlišuje módou, má pevné názory, není snadno ovlivnitelný a často toho dokáže využít pro svůj prospěch.

Dále bych se chtěla pozastavit u hudebního žánru Hip hop a Rap a zeptat se, zda je to úpadek hudby.

Není jednoduché jednoznačně určit, zda je Hip hop krásný, ošklivý nebo dobrý či špatný. To nelze říci u žádného žánru. Hip hop se dá s určitou mírou subjektivity označit za úpadek hudebního vyjadřování. Pokud tuto otázku položíte zastánci Hip hopu a Rapu, jistě se vám dostane odpovědi, že jemu se to líbí a komu ne, nemusí to poslouchat. To je samozřejmě pravda. Nikdo není nucen chodit na koncerty hudby, která mu není vlastní. Přesto bych ráda Hip hop zhodnotila z pohledu člověka, který se často setkává s projevy Hip hopové subkultury, ale není jejím členem.

Hudba má mnoho funkcí a především by měla vyvolat v posluchači určité pocity a zalíbení. Když se zaposloucháte do Hip hopu a Rapu uslyšíte změť slov doprovázenou především jednoduchou hudbou s monotónním rytmem, často bez melodie. Hudební

doprovod nemá podstatnou roli, jedná se hlavně o text. Když dokážete vnímat rychlý a často nesrozumitelný text, zjistíte, že je zde kladen důraz na vyjádření osobního postoje k světu. Interpreti, které není jednoduché nazývat zpěváky, se snaží zprostředkovat své často radikální názory publiku a vyvolat v něm jisté reakce. Často se mi zdá, že čím více je text radikální, urážlivý a plný vulgarit, tím je považován za lepší. Samozřejmě to není pravidlem, ale můj názor je, že texty jsou často primitivní a bez hlubšího smyslu. Vášnivě posluchače texty pomohou značně ovlivnit a začnou v interpretech vidět vzory. Hudba vzniká synteticky, proto jediným umem producenta hudby (DJe) je správně nastavovat, posouvat, zrychlovat a zesilovat skupiny zvuků nebo upravovat vzniklé skladby a měnit je podle vlastního uvážení. Někdy je až zarážející, co vše se dá vytvořit z kvalitní skladby staré několik desetiletí nebo staletí.

Lze tedy identifikovat na Hip hopu něco pozitivního? Určitě ano. Je stále lepší, pokud se mladí lidé sdružují na koncertech a tráví volný čas poslechem jejich oblíbené hudby, než když se přikloní k vyjadřování svých názorů radikálnější cestou, která může být i nelegální. Všichni mají právo zaposlouchat se do svého žánru, a pokud jim to působí libost a radost, pak na tom není nic špatného, přestože její výpovědní hodnota může být velmi nízká. Žánr Hip hop má v dnešní době obrovský vliv, avšak je ve značné míře už pouze komerční. Nesmíme zapomenout, že mnoho interpretů Hip hopu získalo ocenění za svou hudbu, ale to je nutné se přesunout z České republiky například do USA, kde má Hip hop stále větší opodstatnění a následuje svou historii.

Závěrem lze říci, že Hip hop je ve své podstatě subkultura s velkým vlivem a to především v oblasti kulturního průmyslu. Původní ideje už nejsou natolik živé, aby zásadně hýbaly společností. Pokud se nepřekračují mravní a etické meze, pak není důvod Hip hop ani jiné subkultury odsuzovat a je nutné se smířit s tím, že jsou součástí naší kultury.